

سطوح شواهد بالینی مقالات علوم پزشکی

پزشکی مبتنی بر شواهد (EBM)

ارکان اصلی مدل پزشکی مبتنی بر شواهد عبارتند از:

۱. بهترین شواهد پژوهشی
۲. مهارت بالینی
۳. شرایط بالینی و ترجیحات بیمار

شواهد بالینی

- گزارش اکثر پژوهش ها به صورت مقاله در نشریات منتشر می شود.
- حدود ۱۵٪ مقالاتی که در مجلات معتبر چاپ می شوند هم کیفیت مطالعاتی بالایی دارند و هم از نظر بالینی ارزشمندند.
- برای تشخیص اعتبار علمی مقاله می توان پس از مطالعه عنوان و چکیده مقاله، بخش مواد و روش تحقیق مقاله را ارزیابی کرد.

انواع مقالات علمی

4

□ مقالات ژورنال

□ مقالات کنفرانس

تفاوت مقاله ژورنال و کنفرانس

- معمولاً صحت و اعتبار نتایج در مقالات ژورنال بالاتر از مقاله‌های کنفرانسی است.
- برای ارسال مقاله به مجله محدودیت زمانی وجود ندارد.
- نتایج داوری مقاله‌های کنفرانسی در مدت کوتاه‌تری اعلام می‌شود.
- در مقاله ژورنال، جزئیات دقیق‌تر و مفصل‌تری از پژوهش و یافته‌های آن بیان می‌شود.

انواع مقالات ژورنال

6

- مقالات پژوهشی (Research articles)
- مقالات مروری (Review articles)
- مقالات گزارش مورد (Case reports)
- نامه به سردبیر (Letter to editor)
- و ...

مقالات پژوهشی

در صورتیکه پژوهش انجام شده از نوآوری کافی برخوردار بوده و نتایج مهم و جدیدی بدست آمده باشد، چگونگی انجام پژوهش و دستاوردهای حاصل از آن، در قالب **Original articles** چاپ و به اطلاع جامعه علمی رسانده می شود. این دسته مقالات، مقاله‌هایی مفصل با شرح جزئیات کافی می باشند و دارای ارزش علمی بالایی هستند.

انواع مقالات پژوهشی

□ مطالعات مداخله ای

□ مطالعات تحلیلی

□ مطالعات توصیفی

□ مطالعات کیفی

انواع مقالات پژوهشی از نظر روش تحقیق

1. Randomized controlled trial	۱. کارآزمایی تصادفی شاهددار
2. Controlled clinical trial	۲. کارآزمایی بالینی شاهددار
3. Clinical trial	۳. کارآزمایی بالینی
4. Before after studies	۴. مطالعات قبل و بعد
5. Cohort studies	۵. مطالعات همگروهی
6. Case-control studies	۶. مطالعات مورد شاهدهی

انواع مقالات پژوهشی از نظر روش تحقیق

10

7.	Cross-sectional studies	مطالعات مقطعی	.۷
8.	Case report / series	گزارش مورد / موردها	.۸
9.	Survey research	مطالعات پیمایشی	.۹
10.	Qualitative research	مطالعات کیفی	.۱۰

مقالات مروری

مقالاتی هستند که از پژوهش بر روی مقالات دیگر حاصل می شود. در این مقالات تلاش بر این است تا با مرور جامع اطلاعات و مقالات پیرامون یک موضوع، سوالات پاسخ داده نشده و توافق و تفاوت نظرها در یک جا جمع شود و یک پاسخ و جمع بندی نهایی برای آنها حاصل گردد.

انواع مقالات مروری

1. Narrative review articles ۱. مقالات مروری تشریحی یا ساده
2. Systematic review articles ۲. مقالات مرور نظام مند
3. Meta analysis articles ۳. مقالات فراتحلیل (متاآنالیز)

سلسله مراتب شواهد

- سطح بندی شواهد یک ساختار رتبه بندی سلسله مراتبی برای طبقه بندی کیفیت مطالعات است.
- طبقه بندی مطالعات برپایه سطح اطمینان یک متخصص بالینی در استفاده از نتایج تحقیقات بر روی بیمار طراحی شده است.
- براساس سطح شواهد، وزن متفاوتی به یافته های مطالعات داده شده است.

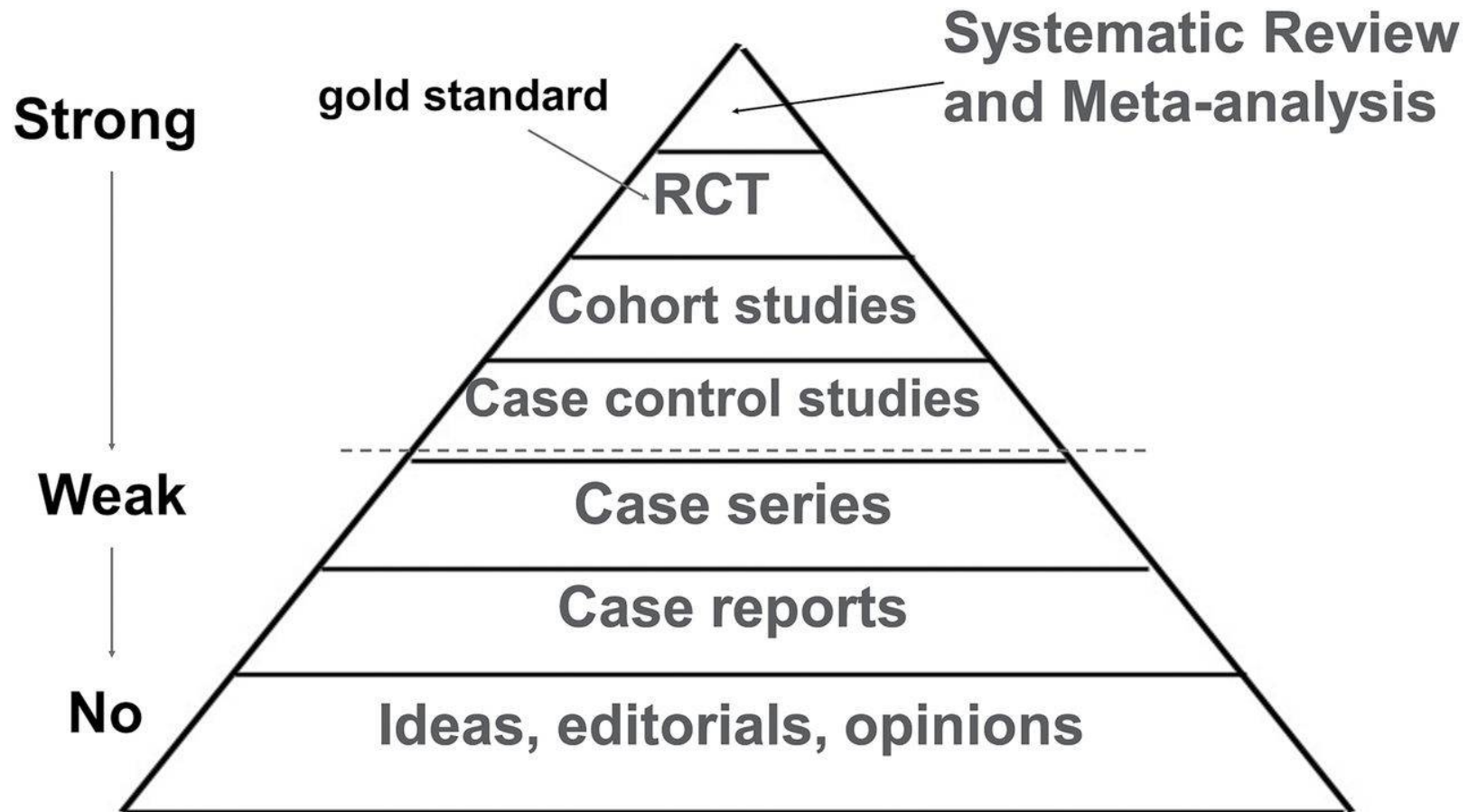
Hierarchy of studies

سلسله مراتب مطالعات

هرم شواهد بالینی

15

Levels of Evidence

16

<i>Level of Evidence</i>	<i>Type of Study</i>
<i>1a</i>	<i>Systematic reviews of randomized clinical trials (RCTs)</i>
<i>1b</i>	<i>Individual RCTs</i>
<i>2a</i>	<i>Systematic reviews of cohort studies</i>
<i>2b</i>	<i>Individual cohort studies and low-quality RCTs</i>
<i>3a</i>	<i>Systematic reviews of case-controlled studies</i>
<i>3b</i>	<i>Individual case-controlled studies</i>
<i>4</i>	<i>Case series and poor-quality cohort and case-control studies</i>
<i>5</i>	<i>Expert opinion based on clinical experience</i>

Adapted from: Sackett DL et al. *Evidence-Based Medicine: How to Practice and Teach EBM*. 2nd ed. Churchill Livingstone; 2000.

سطوح شواهد بالینی

تشخیص افتراقی / مطالعات شیوع علامت	تشخیص‌های بالینی	پیش‌آگهی	درمان / پیشگیری، سبب‌شناسی / زیان	انواع مطالعات بالینی سطح
مطالعات هم‌گروهی آینده‌نگر و مرور نظام‌مند آنها	مطالعات هم‌گروهی و مرور نظام‌مند آنها	مطالعات هم‌گروهی آینده‌نگر و مرور نظام‌مند آنها	کارآزمایی‌های بالینی تصادفی و مرور نظام‌مند آنها	یک
مطالعات هم‌گروهی گذشته‌نگر، مطالعات اکولوژیک (همبستگی)	مطالعات هم‌گروهی برای توسعه یک آزمون تشخیصی	مطالعات هم‌گروهی گذشته‌نگر و مرور نظام‌مند آنها، مطالعه پیامدها	مطالعات هم‌گروهی و مرور نظام‌مند آنها، مطالعه پیامدها، مطالعات اکولوژیک (همبستگی)	دو
مطالعات هم‌گروهی غیرمتوالی یا با جامعه محدود	مطالعات غیرمتوالی بیماران	-	مطالعات مورد-شاهدی و مرور نظام‌مند آنها	سه
مطالعات سری‌های بیماران	مطالعات مورد-شاهدی	مطالعات سری‌های بیماران	مطالعات سری‌های بیماران	چهار

اسکروچی رقیه، بیدختی حسین، علی بیگ محمدرضا، حسینی فاطمه. سطوح شواهد بالینی در مقالات منتشر شده در مجلات علمی- پژوهشی علوم پزشکی ایران (۱۳۷۳-۱۳۸۷). مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۹۰؛ ۱۸ (۲): ۱۲۵-۱۱۷

از توجه شما سپاسگزارم

beydokhti54@bums.ac.ir